

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik, izide dan poprej.

Stane na leto K 10.—

1/2 leta . . . „ 5.—

1/4 „ . . . „ 2.50

Posamične številke stanajo 8 vin.

Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo v o. V. se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Gorici Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslaalec se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Kam privede poitalijančevanje?

Mario Sterle je mlad dečko iz Trsta, Italijan, oče njegov je uradnik na tržaškem municipiju. V soboto je skončala prva Mariju Sterletu, ki šteje sedaj 19 let, kazenska razprava pred dunajsko poroto. Sterle je bil obtožen veleizdaje, žaljenja veličanstva in kaljenja javnega miru in reda. Ko je vse to zagrešil, česar je bil obtožen, je šel 17 in pol leta. V vročem poletnem dnevu lani so ga peljali na Dunaj oblečenega v zimsko obleko in trdno uklenjenega. Priznal je pred dunajskimi porotniki, česar je obtožen; hvalil je Oberdanka, proslavljal njega, ki je hotel umoriti našega cesarja, pisal je v Italiji članke, žaleče našega cesarja, razširjal vznemirljive tiskovine. Obsodba glasi nepričakovano visoko: 5 let težke ječe!

Sterle je pristen slovenski priimek. Nekoč je prišel neki Sterle Slovenec v Trst, sedaj imamo pred seboj potomca, Italijana, Mario mu je ime, čisto ljudsko italijansko ime. In dečko čuti italijansko. Pred poroto je povedal, da so Slovani ti isti veliki nasprotniki Italijanov, proti katerim se je on boril; on je hotel le opozoriti prizadete oblasti na Slované; te treba zatreti, te nasprotnike Italijanov. Za tem je godela italijanska duša v slovenski krvi Sterletovi. Dunajski porotniki mu tega, kar je govoril o Slovanih, niso hoteli verjeti; videli so pred seboj italijanskega irredentovca, ki je slavil Oberdanka in žalil kruto avstrijskega cesarja. Dunajčani pa imajo pred seboj pred svojimi očmi čestitljivega našega avstrijskega cesarja, katerega ljubijo in spoštujejo. Mario Sterle, italijanski irredentovec, ki je žalil cesarja, je bil obsojen na temelju porotniškega pravoreka na 5 let težke ječe.

Pomilovanja vreden dečko! Ali je samo on kriv? Ali ne tiči glavna krivda v ambijentu, v katerem je vzrastle? Poturica je hujši od Turčina. Turki so nabirali med kristijani otroke in jih vzgojili v divje vojsčake. Janičarji so stali v bojih proti kristijanom v prvih vrstah, ti so bili najhujši, ti, sinovi kristijanov, so najbolj divjali proti kristijanom in nosili turški strah po srednji Evropi. — Potujčenci so najhujši. To čutimo bridko v naših pri-

morskih deželah. Pri vseh divjih demonstracijah v primorskih mestih proti Slovanom, pri vsaki gonji, tuintam, stoji v italijanskih vrstah na prvem mestu renegat in sin renegata. V Gorici, v Trstu, v Pulju je tako. In Oberdank, kakšna mati ga je rodila? Sterle je čiste slovenske krvi. Nočemo imenovati raznih drugih imen, ki zvane pristno slovansko, pa so jih nosili in jih nosijo ljudje, preveti irredentističnih italijanskih teženj in najhujšega sovraštva proti Slovanstvu. Poitalijančevanje je rodilo najhujše irredentovce, največje razgrajče in pobijače v Primorju, najdrznejše demonstrante in kalilce javnega miru in reda.

In kdo je glavni krivec na vsem tem? Slavni avstrijski sistem: Divide et impera! Delili so in vladali Primorje. Italijanu vse, ti Italijan, potujčuj Slované! Potujčijo naj se kraji ob Adriji. In potujčevali so visoki avstrijski gospodje in želi za to irredentizem. Ko so zrastle irredentovci, pa po njih! Še sedaj ne znajo prijeti tam, kjer je treba, še sedaj pošiljajo večinoma nezrele mladice v ječe.

Vseh takih reči bi ne bilo, ako bi vladala v Primorju pravica in enakopravnost. Ne jeden nad drugim, marveč drug poleg drugega, mirno, prijateljsko naj živita slovanski in italijanski narod. Pa bodo dežele cvetele in mir bo. Ali to ni po avstrijsko. Deliti in vladati — to je bilo in je še vedno po avstrijsko. Odtod toliko nevednosti, toliko tlačenja, toliko odpora, toliko prekradenja kazenskih paragrafov, toliko obtožeb, toliko kazencev. Mi smo za mir in red v Primorskih naših deželah, za pravico in enakopravnost.

Če bi bili imeli in če bi imeli Slovani šole, potrebne šole povsodi, in če bi ne bili tako tlačeni in zaničevani od zgoraj dol, kakor smo bili in smo še, pa bi ne bilo tako bujno vskliko potujčevanje in z njim v zvezi stoječe irredentovstvo. Ali ho kadaj drugače? — Prav bi bilo, da bi študirali na visokih mestih Sterletov proces, da bi videli, kaj se godi, od kod izvira to, kar se godi, in prišli bi do sprevidenja, da treba kreniti na druga pota: pota pravice in enakopravnosti, pa ne bo v Primorju raznih pojavov, ki državi niso prav nič v čast.

tavljalo Manjičke, je ni vabilo nazaj k življenju. V duši ji je bilo kakor doslej. Edino veliki, tesani križ na visokem grobu jo je vabil k sebi; ni ga sicer videla, ker je cerkev zaslanjala pokopališče, toda mislila je nanj. Tam mora biti na vsak način še to noč; mora še enkrat prečitati napis na križu na pribiti deščici in čutiti bližino Klavdije Antonovne.

Zopet so se pokazala okna popovega doma. Še so bila razsvetljena, toda postave se niso premikale več za njimi, in glasovir je bil utihnil. Manjička je prišla na pokopališče in stopila k visokemu grobu. Motrila je napis na deščici in brala, daši ga je znala že na pamet; nato je sedla h grobu na mehko, vlažno zemljo, iztegnila noge in prisluškovala svojim mislim. In zopet jo je porazila grobna tišina, brezkraini mir, nemoten, mrtev, katerega je čutila v svoji duši. Brez vere, brez ljubezni, brez zlobe, brez sovraštva, brez sočutja. Da, res — ona je že mrtva in preostaja ji samo še, da izvrši formalnost. Ali, če pomisli, ona je bila mrtva že takrat, ko je prišla v Marlovko in prebrala izpoved Klavdije Antonovne! Tedaj se je že vi-

Uničenje Črnogore.

V »Information« čitamo dopis »von militärischer Seite«:

»Vojaška akcija pred Skadrom je končana, ali diplomatični boj se nadaljuje in se le še poostri po vojaškem uspehu, katerega so si želeli Črnogorci tako dolgo časa. Poostri se tako, da se moramo že s skrbjo vprašati, ali se posreči tudi veselejši odhod z vsami častmi? Splošni položaj je vsled tega uspeha orožja postal jako resen, za ustvaritev tega položaja pa imamo zahvaliti konferenco poslanikov, to najžalostnejšo vseh evropskih akcij, proti kateri smo že takoj spočetka polemizirali. Sedaj ko je dosežena zadnja etapa želja Balkanskih držav in njim prijaznih entente-velevlasti, zavzetje Skadra, pustijo pasti počasi tudi krinko in bomo mogli spoznati, da je bilo zbranje poslanikov samo neobvezna diplomatična zvijača z namenom nas uspavati in potiskati z zagotovili pritrjevanja, da nismo mogli več popraviti zamujenega. Ali navzlic temu, da je naš optimizem doživel tak težek poraz, se nočemo dati, kakor se mi zdi, še vedno ne spreobrniti. Danes že se da čisto razločno spoznati, kaj pride, kaj bodo zahtevali Balkanski zavezniki in njihovi prijatelji. Ako vstrajamo v svoji navičnosti, bo Skader v kratkem glavno mesto Črnogore in ne Albanije in naša državna čast ima luknjo. Na dlani je, da Rusija in Francija boste Skader, ta s težkimi žrtvami priborjeni Skader, reklamirali za Črnogoro. To dejstvo se že počasi pripravlja v distih. Stara zvijačna igra, ki je pričela s »statusom quo« pred pol letom in katere najnovejša etapa je bila velika goljufija odpoklicanja srbskih čet izpred Skadra, se poveča: Kralj Nikita pride s kompenzacijo, več vredno nego Skader, ako se ne bo dal doseči takojšnji odkaz Skadra Črnigori vsled preresnega ugovora veseli s protektoratom nad Albanijo. Kralj Nikita in njegova dežela bosta na vsak način poplačana za svojo nepokorščino proti oficijelno združeni Evropi in v tej sramoti tiči naravno izvir novih zapletljajev in nemirov, ki nastanejo prej ali slej ob mejah med Črnogoro in novo Albansko državo in ki bodo vselej zopet motili tudi naš mir. Kajti v Cetinju

ne pozabijo, da so že imeli Skader in iz Petrograda, Pariza in Beograda bodo primerno gojili iz tega izviračo, končno razumljivo poželjenje. Za nas je potemtakem pričakovati samo poostrenje situacije, katero moremo zabraniti le z radikalnim činom. Ta čin najbrže vzroči hipen vihar, ali ker so velevlasti doslej storile le valarje v kozarcu, najbrže tudi pričakovani ne prekipe čez rob kozarca. Ta čin pa, suho povedan, glasi: »Uničenje državne eksistence Črnogore in nadomestitev njenega prebivalstva z avstrijskimi pripadniki.«

Uničenje Črnogore! Na finem papirju v »Information« se precej lahko uničuje Črnogoro, na trdih črnogorskih tleh in tam pred Skadrom bi uničevanje ne bilo tako lahko. Tisti pogumni visoki vojaški pisec v »Information« pa naj bi prvi lezel na Lovčen.... Uničenje Črnogore! V slučaju napovedi vojne Črnigori bi imela Avstrija proti sebi celo Balkansko zvezo. In sedaj ko sta Nikita in Esad paša presenetila celo Evropo gledé Skadra in bodočnosti Albanije, bi se znalo zgoditi tudi to, da bi ti od Avstrije tako ljubljene Albanci šli v boj proti Avstriji! To bi bilo krona slavne delovanja slavne avstro-ogrške diplomacije! — Bojaželjen je oficir v »Information«, ali bojaželjni niso prav nič avstrijski narodi.

Zaplenjeno.

tako božanstveno je!« je spregovorila Zinajida Petrovna sanjavo.

»Kako mislite,« je posegla hči popova v razgovor, »ako bi šli k reki, in bi sedeli tam. Peli bi pesmi: Satugin bas, a jaz diskant.«

»Dobro, pojdimo!...«

»Ne, veste kaj?« je rekel Satugin. »Zdaj je krasno na stepi. Zrak — je božanstven! Čujte, jaz bom zapregel konja v svoj voz pa vas bom popeljal!... A?«

»Ali na vozu je prostora samo za dva!«

»No, nič zato! Po vrsti! Najpreje odpeljem gospo popovo, potem Zinajido Petrovno, nato Sofjo Semjonovo...«

»Pa dobro!«

Satugin je izginil, — zares je napregal konja v voz.

»Zares bi rada vedela, če bi si upal kak moški zdajle sam na pokopališče!« je rekla Sofja Semjonova.

»Morda bi si upal kdo, ampak jaz ne!« je odgovoril graščak odločno. »Kakšen vrag bi me neki nosil zdaj na pokopališče?«

POTAPENKO:

Generalova hči.

Prevel: A. M.

(Konec.)

Manjička je šla mimo cerkve, krenila na levo in že se je pred njo pokazala reka. Tiho, brezglasno je tekla plitva voda. Tudi v svežem zraku je bilo vse tiho; nepremično je stalo drevje v graščakovem vrtu, katerega se je videlo odtod, ni se zganil glas v selu onstran reke, tiho spi cela vas, ne čuje se niti zvokov veselega plesa. Krasno bi bilo umreti v tej veličastni nočni tišini, neopazno, brez muk, postati kamen, ki ne bo izpregovoril nikoli več, nikdar več začutil. Ta hip se je zganila tišina: na vasi je zapel petelin, za njim drugi, tretji; nsi, vznemirjeni no teh glasovih, so zalajali vsevkriženi. To je opomin, da priroda ni umrla, marveč da samo spi; to je samo tišina sna, v Manjičkinem srcu pa je tišina smrti.

Niti sveži vzduh, niti reka, niti zvezde, ki so ji žarele nad glavo, vse to ni us-

Ruski glasovi glede Skadra.

»Novo Vremja« piše: »Ako se slovanstvo ne veseli sedaj tako, kakor bi se moralo, je vzrok ta, ker ga skrbi usoda Skadra. Slovanstvo nima gotovosti, da ostane Skader črnogorski. Z diplomatičnega vidika je zavzetje Skadra komplicirano mednarodno situacijo, kajti Nikola hoče izročiti Skadra. Diplomacija bo torej morala popraviti napake, storjene glede Skadra s tem, da to vprašanje z nova prouči. To je edino sredstvo za preprečenie novih konfliktov. In Avstrija? Avstrija se ne spusti v vojno radi Skadra.«

»Rječ« piše: »Nova situacija zahteva novo zmenjavo mnenj in nov sklep velesil. Splošni mir obdržati je mogoče le, ako se prepreči vsaka akcija kake velesile na lastno roko. S tem se mora diplomacija baviti nad vse.«

»Birševskia Vjedomost«: »Dosljej je morala vsaka velesila kaj popustiti, da se ni kafil harmonija velesil. Sedaj je na vrsti Avstrija, da popusti in pripozna dovršeno dejstvo v prilog Črnogore. Mnogo pa je načinov, da se pusti Skader Črnigori, ko se pri tem varuje prestige Avstro-Ogrske.«

»Petersburger Zeitung« pravi: »V samolastni akciji Avstrije tiči nevarnost za mir. Upamo, da velesile bodo postopale skupno in složno proti nepokorni Črnigori.«

»Petersburger Herold« meni: »Črnagora ne bo mogla obdržati trdnjave proti volji velesil. Zavzetje Skadra bo samo vojaško zadoščenje, katero si je preiskrbel Črnagora.«

»Utro Rossji« pravi: »Zmagovalec ostane mirno v Skadru in Evropa bo morala iskati kak način, da uveljavi svoje sklepe glede Skadra. Kralj Nikola, ko je izpodbil zadnjo postojanko turškega gospodstva, je imel v roki palico ruskega maršala. Ruski vojni minister mora sedaj v imenu ruske armade gratulirati staremu maršalu za slavnostno zmago, ki razveseljuje ves slovanski svet.«

»Ruskoje Slovo« piše: »Evropski mir je mogoče obdržati le, ako se prepreči samolastna akcija od strani Avstrije. Mora se živo svetovati Avstriji, naj potrpi in naj ne ovira, da se vprašanje Skadra reši brez novega prelivanja krvi.«

Kralj Nikola in Esad paša

Esad paša je odšel s svojimi vojaki iz trdnjave Skadske ne brez sabelj in topov, ampak armada je odšla z vsem svojim bojnim orožjem. Zakaj? Reklo se je, da je Črnagora majhna in revna pa ne bo redila 26.000 mož turške Skadske posadke, reklo se je pa tudi: Esad paša je odšel častno, ker je tako hrabro branil Skader. Ali, ali, kaj se je pokazalo? Kar nakrat smo čuli, da je Esad paša proklamiran za kneza Albanije. Črnogorski kralj pa je zatrljeval dan na dan: V Skadru sem in iz Skadra ne grem! — Sporazumela sta se in spoprijateljila. Esad paša je Albanec, turški general, ki hoče avtonomno Albanijo pod suvereniteto

»Ah, kakšen strahopetec ste vi! Tega si nisem misljal!« je vzkliknila Zinajida Petrovna. »Jaz pa sem imela znanca; ta si je upal, kamorkoli bi mu človek rekel...«

»Strahopetec! Kaj pravite, prosim vas! Strašno ste hrabri!« je odvrnil graščak užaljeno. »Ali bi vi morša šli, Zinajida Petrovna?«

»Jaz? Jaz sem ženska, to je nekaj drugega!«

»No, jaz sem pa možki, ampak tudi jaz ne bi šel. Pa se vendarle ne smatram za strahopetca. Jaz ne verjamem, da vstajajo rajniki iz grobov, temveč jednostavno, to je nepriljetno čuvstvo, drugega nič!«

Družba je obmolnila, kar je legla na vse tesnoba vzpričo razgovora o mrtvih. Sutugin je prišel.

»Jaz sem gotov! Vi ste na vrsti, gospa popova! Podkiva!« je zaklical.

»No, dobro! Zelo rada grem... Samo gonite hitro. Sutugin! Veste, brez odhida! Slušite? Kakor strela!«

Tisti trenutek, ko se je Zinajida Petrovna oprijela Sutugina pod pazduho in

Turčije. V Albaniji je s svojo armado in tam so ga sprejeli radi in kakor vse kaže, je na Balkanu vse zadovoljno, da se reši balkansko vprašanje na ta način, da bo Esad paša knez Albanije.

Srbske čete zapuščajo zasedene Albanske kraje in se ukravajo na grške ladje, Nikola sedi v Skadru — v Londonu, na Dunaju, v Berlinu pa debelo gledajo: kako nam je zopet zaigral Nikita Črnogorski!

Vse to se je zgodilo tisti čas, ko so ponekod sklepali že uničenje Črnogore! Položaj je preobrnjen, situacija je čisto nova. Kaj sedaj? Nikdo ni vedel odgovora in ga ne vedo. Počakati, pravijo eni, udariti, drugi. V vodah okoli Črnogore in daleč še okoli pa križarijo in dolg čas prodajajo ladje mednarodnega brodivja.... Da spravi staro čestitljivo Evropo v tako zagato tak-le vladarček, tega še ni bilo!

Albanska korespondenca javlja, da je bilo vprašanje kapitulacije Skadra in kandidature Essad paše za albanski prestol v Belgradu že davno sklenjena stvar. Za sporazum je deloval v zelo odlični meri zlasti turški major Enub Sabri, ki je bil nastanjen v Belgradu kot vjetnik.

S Cetinja se poroča, da se je Essad paša v Lješiu proklamiral za kneza in prodira z vso naglico v notranost Albanije, da se združi z ostanki armade Džavid paše, ki je že imenovan za njegovega vojnega ministra. Člani provizorične albanske vlade so iz strahu pred Essad pašo vsi pobegnili.

Pogajanja med Essad pašo, poveljnikom Skadra in Črnogorci ter Srbi so trajala že dobre 3 tedne pred padcem Skadra. Pogajanja so začeli in vodili Albanci srbofilci, ki so bili baje v zvezi s Francijo in Rusijo. Tekom teh pogajanj in posvetovanj je bilo sklenjeno in pripravljeno vse to, kar se je sedaj zgodilo. Med Essad pašo in Črnogorci je prišlo do popolne pogodbe, na podlagi katere dobe Črnogorci po predlogu Essad paše samega Skader in vso okolico in ravnino do reke Drina in do izliva Drina v morje. Zato pa podpirajo Črnogorci in Srbi njegovo akcijo v Albaniji. Čete Essad paše se združijo s četami Džavid paše, ki biva v okolici Valone. Čete Džavid paše so mirno čakale v Valoni, kjer se jim ni hudo godilo. Z živževom so jih zadostno zalagali Srbi.

Listi nemški v blazni togoti pišejo, da je vse to delo ruskega poslanika v Belgradu — Hartwiga.

Prestolonaslednik Danilo v Skadru.

Dne 25. aprila je prispel v Skader črnogorski prestolonaslednik Danilo. Izdal je na prebivalstvo in narod proklamacijo, v kateri pravi med drugim: Črnogorci so Skader osvojili in ga zato pod nobenim pogojem ne dajo iz rok. Ostavil je v trdnjavi 5 bataljonov vojakov, z ostalo armado pa je odšel proti severu in dospel včeraj na Cetinje.

V Velikonočnih oraznikih se ne razpravljajo političnih vprašanj.

28. t. m. so podvzeli zastopniki velesil pri črnogorski vladi kolektivni korak, da v smislu sklepa veleposlaniške re-

hotela stopiti v voz, se je razjeknil strel. Vsi so se zdrznili.

»Kakšnemu lovcu pa je padlo na um, streljati ponoči?!« je rekel graščak razljučen.

Zinajida Petrovna se je prijela z obehma rokama za srce. Od onega usodnega strela, ki je tako silno vplival na njeno usodo, ni mogla trpeti tega zvoka.

»Ampak blizu je!« je pripomnila Sofja Semjonovna z zamolklim glasom.

»Mrtvi se dvoboljujejo!« se je počel Sutugin, toda nihče se ni zasmel. Preplašeni volobje so izleteli iz svojih gnezd pod cerkveno streho in nemirno zakrožili po zraku. Z dvorišča je planil pes-čuvaj Sierko. Šinil mimo cerkve kakor strela in se nameril proti pokopališču.

»Glejte, glejte!« Sierko ni stekel tja brez vzroka! Pojdimo za njim! Pes voha zmerom...

Vsa družba je krenila na pokopališče strašno radovedno. Dame so drgetale in kle kolikor mogoče blizu moških. Sierko je planil čez pokopališče kakor strela, skakajoč preko grobov in križev, potem

uniže dne 23. aprila, pozovejo črnogorsko vlado, naj izroči Skader. A črnogorska vlada je odgovorila, da zahtevajo črnogorske tradicije tako strogo praznovanje pravoslavnih velikonočnih praznikov, da se v tem času ne sme razpravljati o nobenih političnih vprašanjih, vsled česar odgovori vlada na poziv pozneje.

Skader črnogorski.

Kralj Nikola je baje izjavil, diplomatičnim zastopnikom, da zahteva črnogorska armada brezpogojno, da mora Skader ostati v črnogorskih rokah, pa naj se zgodi, kar hoče. Črnogorska vlada sicer želi, da se izogne internacionalnim komplikacijam, a z ozirom na lastne življenske interese nikakor ne more odstopiti od Skadra.

Nastop Avstrije na lastno pest.

Zunanji minister grof Berchtold se je v soboto zvečer obrnil s ponovno noto na velevlasti, v kateri jih je opozoril, da nastopi Avstrija proti Črnigori takoj na lastno pest, če seja veleposlaniške reunije ne sklene strogih in nasilnih korakov proti Črnigori.

Nota črnogorski vladi.

London 28. Reuterjev urad poroča: Tukajšnji črnogorski delegat Popović je prejel s Cetinja depešo, ki napoveduje izročitev sledeče note črnogorski vladi od strani velesil:

»Čast nam je, podati kraljevski črnogorski vladi kolektivno izjavo, da padec Skadra ne more ničesar spremeniti na sklepu velesil glede omejitve severne in severovzhodne Albanije, vsled česar se mora mesto kolikor mogoče hitro izprazniti in izročiti poveljniku mednarodnega brodivja v črnogorskih vodah. Kraljevska črnogorska vlada se pozivlja, da na to sporočilo točno odgovori.«

Delegat Popović je izjavil, da je dobil od svoje vlade povelje, naj proti tej neprimerni in nerodni zahtevi protestira pri angleški vladi.

Neuspeh za nasilne predloge.

Včerašnja londonska konferenca se je končala s popolnim neuspehom za avstrijske nasilne predloge.

Po daljšem posvetovanju se je na konferenci pokazalo, da tripelentna solidarno in vstrajno odklanja način, kakoršnega si je zamislila Avstrija glede postopanja proti Črnigori.

Za avstrijske predloge sta sicer govorila tudi Nemčija in Italija, a sporazuma nikakor ni bilo mogoče doseči. Zato ni preostalo drugega, kakor končati sejo in jo preložiti na četrtek.

Vse kaže, da pade odločitev v smislu samostojnega nastopa Avstrije, kajti Nemčija in Italija sta same diplomatično podpirala avstrijske zahteve, o kakih vojaški asistenci pa nočeta ničesar slišati.

Vsled tega popolnoma nepričakovanega rezultata vlada v dunajskih merodajnih krogih popolna nezavednost. Nikdo ne ve, kaj se zgodi. Avstrija bi morala danes faktično izpolniti svoje grožnje in nastopiti samostojno proti Črnigori!

pa je naemkrat zalajal neke, obmolnil in obstal kakor ukopan.

»Saj sem rekla, da je blizu!« je zašepetala Sofja Semjonovna.

»Oh, moj Bog! Kaj pa je to?« zaječi Zinajida Petrovna z drhtečim, trgačim se glasom. Obvzel jo je neki tajen strah, slutnja, da se je zgodilo nekaj groznega, usodnega. Pustila je družbo in stekla nezavestno naprej h grobu z velikim tesnanim križem.

»Ah, Ah!...« je zakričala divje, »Manjička! Manjička!«

Vsi so obstopili visoko gomilo. Marija Vladimirovna je ležala vznak; glava ji je bila krvava, obraz smrtno blede in pokojen. Zinajida Petrovna je molčala.

Vsi so stali ob Manjičkinem truplu; sklonili in povsili so glave v sožalju nad mladim, ugaslim življenjem, dasiravno ni nihče vedel, zakaj se je bilo zgodilo tako in čemu ta katastrofa. Nihče ni branil Zinajidi Petrovni, da lije solze in da vzdihuje obupano, ker so vsi mislili, da je to nekaj naravnega, kadar mati izgubi ličer.

Kaj bo?

Kaj bo? Kdo to ve? Ako naša država res kaj ukrene na svojo roko, se zgodi to pač v najkrajšem času! — Črnogorski kralj se je obrnil do ruskega carja po posebnem odposlancu; od odgovora carjevega odvisi daljnje postopanje Nikite glede Skadra in Albanije. — Črnogorci so spravili na Lovčen nad Boko Kotorsko nekaj svojih velikih topov.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Poslanska zbornica bo sklicana najbrže na dan 14. maja.

Kako je v Dalmaciji? — Tam iščejo veleizdajalce dan in noč. Zajedno je prepovedano že vse. Velik strah je zavladal in udušiti treba vsak pojav slovanske dalmatinske duše. V Splitu je umrl realčni ravnatelj občje spoštovani dr. T. Simović! Pogreb je bil velik, udeležba ogromna. Kaj je že vse mogoče v Dalmaciji, se je pokazalo ob priliki tega pogreba. Nobenega narodnega znaka se ni smelo videti pri tem pogrebu; nagrobno pesem so morali peti latinsko in ne hrvaško, nagrobne govore profesorjev in dijakov je cenzurirala oblast. Čudno znamenje čudnih časov!

V Kotoru. — 24. t. m. je moralo biti veliko slavlje v Črnigori. Iz Kotora so videli popoldne na brdih nad Kotorom obilo ljudstva. Zvečer je bila krasna iluminacija. Okoli 9. zvečer se je videlo velike ognje, čuli so se strelji. — Vsled tega so v Kotoru izdane ostrejšje policijske odredbe. Kotor je bil hitro poln orožnikov. Zabravljali so po ulici in po kavarnah vsako sestajanje več nego dveh oseb. To je veljalo za Kotorške Hrvate in Srbe, arnavtska kolonija pa je lahko hodila po mestu celo noč gor in dolter prisluškovala.... vse za dobro in lepo bodočnost našega arnavtskega nacionalizma in velike arnavtske domovine.

Inozemstvo.

Revolucija v Lizboni. — Iz Lizbone so prišla poročila o revoluciji, ki je zbruhnila 26. t. m. ponoči.

»Agence Havas« poroča: Revolucijonarno gibanje, ki se je pričelo v Lizboni, so uprizorili ekstremni republikanci. Vlada je upor potlačila, aretirala več oseb in jih internirala na krovu vojne ladje, ki se nahaja v pristanišču Taio. Ponoči je bilo slišati pokanje bomb in strele iz samokresov. Ulice so zasedli vojaki, orožniki in stražniki, ki so priredili več hišnih preiskav in mnogo oseb aretirali.

Zanimiv govor francoskega ministerskega predsednika. — Ministerski predsednik Barthou je priredil v svojem volilnem okraju Olerozonu veliko zborovanje volilcev, kjer je med drugim izjavil: »Francija je tekom zadnjih kriz vedno delovala za ohranitev evropskega miru, a narod mora biti seveda tudi za vsak slučaj pripravljen. Bolj nevaren nego vojna, je strah pred vojno; hujši ko strah pred vojno, je poraz. Vsled tega moramo storiti vse, kar je potrebno, za našo narodno obrambo.«

Darovi.

G. Dr. Just Bačer in soproga darujeta o priliki svoje poroke 50 K ženski podr. C. M. v Gorici, 50 K Dijaški kuhinji in 50 K Šolskemu domu. — Ob priliki poroke njihju nečakinje Marice darujeta strica g. Artur Lokar c. kr. notar, in g. Vekoslav Lokar, veleposestnik, vsak po 20 K moški podr. C. M. v Gorici.

Za buffet C. M. veselice je darovala g. Antonija Mozetič 5 K.

V proslavo padca Skadra darujejo za Ciril-Metodovo družbo: A. J. K 2, I. K. K 1, J. F. K 1. — Živeči posnemovalci!

Domače vesti.

Poroka. — Včeraj se je poročil gospod dr. Just Bačer, zdravnik v Gorici, z gospodično Marico Lokarjevo iz znane Lokarjeve rodbine v Mirnu. Obilo sreče!

Za prov. namestništvenega koncipista je imenovan konceptni praktikant O vitez Kalfenegger v Gorici.

Tretji dijaški telovadni nastop se bo vršil v soboto, dne 3. maja v dvorani »Trgovskega doma«. Začetek ob 1/9. uri zvečer. Vspored: 1. Člani: Proste vaje. 2. Naraščaj: Proste vaje. 3. Člani: Orodna telovadba: (drog-koza; bradja, konj). 4. Naraščaj: Bradja, Konj. 5. vrsta izbranih telovadcev: a) Krogi, b) Bradja. 6. Vadiateljski zbor: Vzorci proste vaje. 7. Zaključna skupina. Sodeluje orkester tukajšnih učiteljskihnikov. Vstopnina: Fotelji 3 K, sedeži I. in II. vrste 2 K 50 vin., III. in IV. vrste 1 K 50 vin., ostali 1 K. Balkon 2 K. — Galerija 1 K. — Stojišča 50 vin. Dijaki in dijakinje 30 vin. — Čisti dobiček je namenjen »Dijaški kuhinji« in v podporo »ubogim goriškim visokošolcem«.

§ 305. kaz. zak. — Pri regulaciji Soče v Furlaniji dela tudi neki Josip Hafner s Kranjskega doma. Neko nedeljo se je nahajal v Slovencu pri Moši in tam je baje, najbrže opit, zaklical: Živio Srbija, živio Črnagora! Hitro so ga naznanili. Hafner je odšel kar se je dalo naglo iz Štorenca. Žandarmerija pa ga je našla pri delu tik Zdravščine in poslala so ga v zapor v Gorico, kjer visi nad njim § 305. kaz. zak.

§ 305. kaz. zak. — Znan trgovski potnik, naš rojak, je obtožen po paragrafu 305. k. z., ker se je baje v neki gostilni v goriški okolici premalo udanostno izrazil o tem, kaj imamo mi Slovenci od Avstrije. Ovadil ga je neki nastavljenec tukajšnje tramvajske družbe.

Vozni red v žepni obliki veljaven od 1. maja smo priložili današnji številki »Soče« in sicer vsem naročnikom. Isti obsega vse važnejše železniške in avtomobilske zveze, zlata pravila za živinorejo, pouk v kletarstvu, koledar in zapisnik. Gg. naročnike prosimo, da se prav pridno poslužujejo onih tvrdk, ki imajo svoj oglas v voznem redu. Podpirajmo se medsebojno in uspehi ne bodo izostali. — V oktobru izdamo zopet tak vozni red in sicer v popolnejši obliki. Gg. inserente vabimo že danes, da se pravočasno zglase. Ako nas bo sl. občinstvo podpiralo, potrudili se bomo, da bo oktoberska izdaja še mnogo zanimivejša. Kdor ima kake želje, naj jih naznani. — Goriška tiskarna A. Gabršček.

Žrebanje efektne loterije »Splošnega slovenskega ženskega društva« v Ljubljani se bo vršilo z dovoljenjem c. kr. finančnega ministerstva nepreklicno dne 1. julija 1913.

Ustanovni občni zbor »Narodne Čitalnice »Balkan« v Gorici se bode vršil v soboto dne 3. majnika t. l. ob 8. uri zvečer, v društvenih prostorih, Tržaška cesta št. 27. K temu se vabijo vsi dosedaj že pristopili člani kot tudi oni, kateri želé društvu pristopiti. — Pripravljalni odbor.

Dijaški telovadni nastop. — V soboto bo nastop v dvorani Trgovskega Doma. Kdor je bil navzoč pri zadnjem nastopu, se je prepiral o lepem in preciznem izvajanju vaj. Spored se je bil ves izborni obnesel. Na mnogostranski poziv ponovijo dijaški telovadbo v korist Dijaški kuhinji in revnim visokošolcem. — Mnogo se čuje in toži o krokanju med dijaški in o po njem vzročnem slabem napredku. Kakor kažejo šolska spričevala, vspevalo dijašketelovadci razmeroma dosti boljše kakor drugi. Vadijo se prostovoljno v disciplini, s svojo voljo se podiržejo skupnemu sodelovanju v telovadbi, s tem si krepijo voljo in čut do izpolnjevanja dolžnosti. Nastop obeta biti krasen in vrla naša mladina zasluži prav obilno udeležbo. Zato: v soboto zvečer v Trgovski Dom!

Proslava 1. majnika v Gorici. — Socialni demokratje proslave delavski praznik 1. maja popoldne. Ob 3. bo ljudski shod na Telovadnem trgu. Govorila bosta dr. Tuma in Callini. Potem bo ob 4. uri manifestacijski obhod po mestu, ob 5. prične veselica »pri lepem razgledu« tik južnega kolodvora.

Simfonični koncert, napovedan od orkestra češke filharmonije iz Prage za nedeljo 4. maja, se ne bo vršil.

Jurija za veliko mednarodno cestno dirko, koja se vrši nepreklicno 4. majnika t. l., je tako-le sestavljena: Načelnik nadporočnik Karol Christian, poveljnik kolesarske stotnije lovskega bat. št. 20. — Krmin. — Namestnik: prof. Adolf Schaup. — Zapisnikar in številkar: Rudolf Drufovka. — Časomerec: Alekšander Ambrožič. — Prožni kontrolor: Joško Kuštrin. — Razsodnik na cilju: Josip Kerševani. — Kontrolor plomb: poročnik Aleksij Jakupc od kolesarske stotnije lovskega bat. št. 20. — Starter: Rašo Kurinčič. — Motociklisti: Alojzij Šinigoj, Alojzij Drufovka in Josip Ivančič. — Zdravniška pomoč: Dr. Oskar Kohlfürst polkovni zdravnik lovskega bat. št. 20. — Vsa kolesarska društva so naprošena, katera so svoje dirkače priglasila, da izvole takoj javiti podpisnemu društvu delegata v svrhu zastopstva pri juriji. Za kolesarsko društvo »Gorica«: Jos. Kerševani, t. č. predsednik. Joško Kuštrin, t. č. tajnik.

Poskušen samomor. — Strup je pil delavec v Moserjevi tovarni Filip Novak. Prenesli so ga v goriško bolnišnico.

Italijanka obtožena žaljenja veličanstva. — Pasqua Maria Ria je že stara žena 57 let; doma je iz Italije. Obtožena je žaljenja veličanstva. Inkrimirane besede bi bila izpregovorila pred 5 leti. Ona pravi, da tega, česar je obtožena, ni nikoli izrekla, ampak da so jo ovadili le iz maščevanja. Priče Bratuž in Pavlin sta govorili v smislu obtožnice. Sprejme se braniteljev predlog, da gre sodnija na lice mesta, prepričat se, če besede tam izgovorjene more slišati pasant. Razprava je radi tega preložena.

Društvo prodajalcev tobaka na Goriškem bo imelo svoj občni zbor dne 18. maja 1913. ob treh popoldne v dvorani hotela »Pri treh kronah« v Gorici, v Gosposki ulici št. 12. pritičje s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo o delovanju društva. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Volitev vodstva. 5. Slučajnosti. Opazka: Če bi ne bilo ob treh popoldne navzočega postavnega števila članov, se bo shod vršil pol ure kasneje s katerimskoli številom udeležencev. Priporoča se torej vsem prodajalcem tobaka, naj so že člani društva ali ne, da se v prospeh stanovskih koristi udeleže zbora v prav obilnem številu. V Gorici, dne 28. malega travna 1913. Vodstvo društva.

V tukajšnje bolnišnico so pripeljali 9 letnega dečka Antona Vrča iz Šmarji, ki je padel čez most ter se močno pobil in si zlomil eno nogo.

Padel je pri delu v opekarni 56 letni Jos. Boštjančič iz Bilj. Precej poškodovan se nahaja v tukajšnji bolnišnici.

14 dni ječe je dobil 20 letni Jordan Ivan iz Fare, ker se je zoperstavljaval aretaciji in zagrešil tako javno nasilstvo.

Brez sredstev. — V Gorici so aretirali nekega F. Šajnerja iz Trsta in H. Brocha iz Dörfstfelda, ker sta brez sredstev in dela.

Pretep med vojaki in civilisti. — V Pokopališki ulici v Gorici so se nekaj pretepali pred mesecem dni neki vojaki in M. Čufarin, F. Hlede in R. Medvešek, ti trije vsi iz Gorice. Danes je bila v Gorici razprava, ki je dognala, da so izzivali vojaki. En vojak je bil takrat malce ranjen. Obtoženi so oproščeni.

Javno nasilstvo. — V soboto zvečer sta šla po Rabatišču dva delavca Jos. Marušič in Angelj Padovan. Za njima se je prikazal redar in ker nista šla tiho in mirno svojo pot, marveč sta pela in vpila, ju je posvaril, naj bosta tiha in mirna. Pa ne. Še ozmerjala sta redarja in jeden je zagrešil javno nasilstvo. Ta je Angelj Padovan, katerega so poslali v zapor, da ga privadijo bolj angeljskim maniram nasproti redarjem.

Gostilničari in gostje, ne kritizirajte več edine domače kisle vode »Tostovrške Slatine«, dokler se niste v najno-

vejšem času sami prepirali, da je ta slatina vsled srečnih preuredb vreleca — brez konkurence izborna, rezka in kipeča. Več čitate v današnjem inseratu. Podpirajmo povsod slovenske izdelke in ne zmetujmo lastnega blaga!

V Gorico se vrača neka Tereza Štekar iz Št. Ferjana, dasi je izgnana iz mesta. Na okrajni sodniji je dobila za to 14 dni strogega zavora.

Suknjo je bil zamenjal v kinematografu neki nemški železniški delavec Jos. Gausterer; on pravi, da po pomoti, ali okrajni sodnik Vinci mu tega ni hotel verjeti, zato mu je dal 5 dni zavora.

Mera potrpežljivosti prekopi in prepir nastane, če prinese žena možu, ki se je z dela vrnil domov, na mizo slabo kavo. Da ohranite v hiši mir, napravite možu vedno dobro kavo, ki se pa da napraviti samo s Kolinsko kavno primesjo. Neizogibno potrebno je torej, da kupujete Kolinsko kavno primes, če hočete, da vaša kava ne bo nikoli slaba. Staroznana resnica je namreč, da je Kolinska kavna primes najboljši kavni pridatek, obenem pa tudi edino pristno domače blago te vrste. Pri nakupovanju pazite na znamko »Sokol«; le s to znamko je prava!

Življenje Jezusovo v kinematografu Central-Bio v Gorici. — Preteklo leto že iznenadila je širni svet vest, da se je odločila ameriška tvrdka Kalem-Film-Kompagnie spraviti v film življenje Jezusa, katero naj se izdela na licu mesta v Palestini na istih mestih, kakor nas uči sv. Pismo. Svetovna tvrdka Kalem v Ameriki in poslala celo ekspedicijo v Palestino in skoraj eno leto se je delalo, dokler ni bilo dokončano to orjaško delo. Vidi se vse življenje Kristusa od nežne mladosti do smrti. To delo je eno najznamenitejših in najpopolnejših na kinematografskem polju. Sodelovali so največji umetniki združeni z visokimi duhovniki in učenjaki. Za film življenje Jezusa zanimajo se vsi kinematografski podjetniki, ki se ga dobi s posebno protekcijo in veliki denarnimi žrtvami. Tukajšnji lastnik podjetja Central-Bio ni se ustrašil ne enega ne drugega in posrečilo se mu je z posebno intervencijo na Dunaju dobiti omenjeni film, ki se mu je zagotovil predstavljanje v Gorici v času letošnjih Binkoštnih praznikov. Ker se je že pod tem naslovom marsikaj v kinematografih videlo, naj to nikogar ne moti in naj ne zamenjava to delo z onim do sedaj predstavljajočim. Na Dunaju je to delo vzbudilo pri najvišjih cerkvenih in posvetnih dostojanstvenikih popolno občudovanje. Ko se je v Gorici izvedelo, da se nam bo nudila prilika videti to svetovno delo tudi med nami, nastalo je vsestransko zanimanje tako med duhovniškim kakor posvetnim stanom. Kakor se vidi zanima se lastnik Central-Bio le za velika svetovna dela, ter nam da priliko seznaniti nas z največjimi produkcijami na tem polju, katere smo do sedaj pogrešali morali in nam ni bila dana prilika imeti o kinematografu eno sodbo kakoršno kinematograf zasluži.

Domača politika.

Boj za splošno in jednako volilno pravico za goriški deželni zbor. — V proglaših soc. demokracije za proslavo prvega majnika čitamo: »Kakor vsako leto, je naša stranka določila, praznovati prvi majnik letos, in to tembolj, ker mora proslava letošnjega prvega majnika izraziti, z ozirom na predstoječe deželnozborske volitve, vso nezadovoljnost delavstva napram tistim faktorjem, ki so se izkazali tekom dolgih let nesposobni napraviti kaj koristnega za delavstvo. Splošna, enaka in tajna volilna pravica za deželni zbor je naša zahteva, za katero se bo moralo boriti goriško delavstvo. In na dan prvega majnika mora izkazati svojo nezadovoljnost s sedanjim zistemom s tem, da se v čim večjem številu udeleži proslave prvega majnika.«

Socialnodemokratska stranka na Goriškem bo imela svojo V. deželno konferenco na dan 11. maja t. l. Na vsopredju je tudi imenovanje kandidatov za deželnozborske volitve. Tako pride soc. demokratska stranka prva na dan s svojimi deželnozborskimi kandidati.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Podčavna. — (Važna cesta zagotovljena.) Po večletnem delovanju se je vendar posrečilo zagotoviti zgradbo ceste iz Oseka (Sv. Lucija) čez Bezovljak v Prvačino (postaja), katere cesta bode vezala Podčavenske vasi in Trnovski gozd z železniško postajo v Prvačini. Ta cesta bode velike važnosti in koristi ne le za promet s Trstom, ampak tudi za zemljišča, mimo katerih bode cesta tekla, ker tam meji skupaj pet zemljiških katastrov: Oseški, Črniški, Vogrski, Šempaski in Prvaški. Po isti dolini se nahaja še starodavni gozd, do katerega ni še sekira prišla. Za podpore te ceste se nam je zahvaliti v prvi vrsti c. kr. okr. glavarstvu oziroma vladi, katere je dovolila prispevek 73000 K, deželnemu zboru, ki je dovolil 20.000 K in cestnemu odboru, ki je dovolil 7000 K. Primanjkljaj pokrijejo pa interesirane občine, tako da se bode ta cesta gradila takoj ko mogoče. Ubogo ljudstvo čaka na to deio, da dobi zaslužka. Med mnogimi, kateri so se za to cesto potegovali in podpore prosili, moramo se pa največ zahvaliti gospodu Francetu Furlaniju, neumornemu in delavnemu županu iz Prvačine. — G.

Samomor v Podgori. — Posestnik in usnar 51 letni Andrej Kastelic se je obesil. Našli so mrtvega. Revez je bolehal in iskal zdravila za svojo bolezen pri zdravnikih, slednjič je obupal in storil konec svojemu življenju.

Gospodarske vesti.

Trgovine v četitek, na praznik, bodo v Gorici odprte do opoldne.

Razstave goveje živine. — V Cerklnem na razstavi 18. t. m. je bilo 15 krav, 15 bikov, 10 junic. V Tolminu 19. t. m. 20 bikov, 34 krav, 34 junic. V Kobari du 21. t. m.: 17 bikov, 38 krav, 29 junic. V Bovcu 22. t. m.: 16 bikov, 33 krav, 18 junic.

Društvo kmetijskih učiteljev iz južnih avstrijskih kronovin bo imelo svoj ustanovni občni zbor na Binkoštno nedeljo dne 11. maja v Gorici v hotelu pri »Zlatem jelenu« ob 1/2 11 uri dopoldan. Po skupnem obedu je ogled kmetijske šole v Gorici.

Jadranska razstava na Dunaju se otvori dne 3. maja t. l.

Razne vesti.

Vojaške plače. — Od 1. majnika t. l. dolje bo dobivalo aktivno vojaštvo prvega in drugega aktivnega letnika sledeče plače: poddesetnik 20 vin., desetnik (korporal) 30 vin., vodja 45 vin. na dan. Poddesetniki, desetniki in vodje, ki sprejemajo sedaj po 24, 36 in 48 vin. na dan bodo v mirnem času dobivali to plačo do svojega povišanja. Poddesetniki in podčastniki, ki služijo tretje leto, bodo tudi odslej dobivali enako plačo, kakor doslej.

Dramatična scena v pisarni ravnateljstva drž. železnice v Trstu. — Na višjega komisarja inženirja A. Neuhuberja je streljal včeraj v pisarni praktikant E. Weiger. Temu se je nasvetovalo, naj gre prostovoljno iz službe, če ne bo odpuščjen. To ga je segrelo in ker je sumil, da je kriv tega Neuhuber, je streljal nanj. K sreči ga ni zadel, ker se je N. pravočasno umaknil. Weiger je aretiran.

Dalje na 4. strani.

V najem sprejme kmetijo dober kmetovalec. — Naslov pove naše upravnistvo.

Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini »Kadilci!

kislo vodo, ako jo sedaj poskusite, ko se je posrečilo vrelec moderno urediti, da ne le ne uhaja ogljikova kislina, oglikovokisel pritok. Sedaj lahko tekmuje Tolstovrška slatina z vsemi najboljšimi kislimi vodami, ker čvrsto muhira in ima zelo rezek okus ter ostane tudi čista in dobra. Naročite in prepičajte se. Po sledeči ceni: 25 steklenicami 1/2 1/2 K, 25 stekl. 1/2 1/2 K, 50 stekl. 1/2 1/2 K, 50 stekl. 1/2 1/2 K z zabojem in tekl. vred po povzetju. — Prazne steklenice vseh voda se sprejmejo po najnižji ceni v polnitev. — Tolstovrško slatino naročajo odlični zdravniki za se in za svoje bolnike r za cele bolnišnice, ker je sedaj res najboljša zdravilna in namizna osvežujoča mineralna voda. Odlikovana na dveh higieničnih razstavah. — Del čistega doblička gre v narodne namene. — Naroča se pri podjetju Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško. — Kupi se vsaka množina 1 1/2 / steklenic. **Poskusite! Bosta hvalili!**

Katare, zasliženje itd. z ničemer hitreje in boljše ne odpravite kakor če pridno pijete in grgrate Tolstovrško dijetetčno temveč se je našel in spojil nov, močno in ima zelo rezek okus ter ostane tudi čista in odlični zdravniki za se in za svoje bolnike. — Del čistega doblička gre v narodne namene. — Naroča se pri podjetju Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško. — Kupi se vsaka množina 1 1/2 / steklenic. **Poskusite! Bosta hvalili!**

Obhod socialističnih demokratov po Ljubljani na 1. dan maja prepovedan. — Kaj vse bo še prepovedano? Kranjska vlada je prepovedala socialističnim demokratom v Ljubljani običajni prvomajski obhod po mestu! Prepoveduje se obhod... »z ozirom na javni mir in red.« Kaj vse se lahko stlači pod ta naslov!

Davek na pijance, katere morajo porabiti na cesti in jih nositi domov. — Originalno idejo o davku se izvedli mestni očetje ruskega mesta Kerson. Sklenili so, da morajo plačati davek vsi oni pijanci, katere se pobere na cesti in jih transportira domov. Po premoženju se obdači takega pijanca. Kdor ima dohodkov na leto do 1000 rubljev, plača davek 3 rublje; kdor ima do 3000 rubljev dohodkov, mora plačati za pijanost 50 rubljev; tisti, ki imajo več, pa po 100 rubljev. Ta davek je prinesel občini že precejšnje svote. Kakor se vidi, se pijanci v Kersonu ne dajo ugnati niti po tako občutljivi globi.

50-letnica igralnice v Monte Carlo. — 50 let je bilo že 2. aprila, odkar obstoji igralnica, dovoljena 2. aprila 1863. od princa Karola III. Franu Blancu. Poslopja igralnice s pripadniki so stala 1.700.000 frankov. Poskusilo pa se je bilo z igralnico že leta 1856; ali prvi poskusi se niso obnesli. Pravi ustanovitelj igralnice, kakoršna je sedaj, je Fran Blanc. Proslava 50-letnice bo drugi mesec. Počakali so, da mine zimska doba. — Ob 50-letnici naj razglasijo tudi število žrtev slovite igralnice v Montu Carlo.

Hiša s 100 nadstropji. — Kje? V Ameriki. V Newjorku gradijo poslopje, ki bo imelo 100 nadstropji; visoko bo skoro 400 m, stalo bo nad 30 milijonov dolarjev. Gradnje bo trajalo najmanj tri leta. Oken bo sedem tisoč, vrat devet tisoč, dvigalnikov 90, električnih žarnic 68.000.

V boju za Odrin so imeli Turki mrtvih 2000, ranjenih pa 7000. To pred zadnjimi naskoki. V teh je bilo gotovo tudi par tisoč mrtvih in ranjenih. Bulgarske in srbske izgube pri zadnjem naskoku znašajo okoli 6.500 mož.

30 otrok v 32 letih. — Na Rumunskem živi zakonska Siourin. On ima 54 let, ona 49. Žena je povila tekom 32 let 30 otrok. Sedaj se zaniša za to družino rumunsko ministerstvo.

Potek boja za Skader.

Črnogorci je z zavzetjem Skadra dovršila svoj vojni program. Zanimivo je sedaj postaviti si pred oči potek te za Črnogoro tako častne vojne.

8. oktobra 1912. — Črnogorci je napovedala Turčiji vojno. Kralj Nikolaj se je odpeljal v Podgorico, da prične z vojnimi operacijami.

9. oktobra. — 40.000 mož broječa črnogorska armada prestopi mejo, deljena v tri armadne zbornice. General Martić, poveljnik tretjega zbora, koraka proti jugu, krene od Ulcinja proti Albaniji in proti Skadru.

10. oktobra. — Hud boj okoli trdnjave Dečić, katero vzamejo Črnogorci z bajonetmi. Tuzi in Supsančiki naskočijo Črnogorci.

14. oktobra. — Po več hudih bojih zavzamejo Črnogorci Tuzi in Supsančik.

16. oktobra. — Črnogorske čete pridejo pod Taraboš, ki vlada nad Skadrom.

20. oktobra. — Vršijo se krvavi spopadi pod Tarabošem. Črnogorci vzamejo nekatere turške postojanke.

24. oktobra. — Prvi boj za Skader.

28.—31. oktobra. — Vršijo se spopadi in boji okoli Skaderske trdnjave.

1.—18. novembra. — Slabo vreme ovira vojne operacije okoli Skadra.

19. novembra. — Črnogorski kralj Nikola je sprevidel, da samo s svojimi četami ne more zavzeti Taraboša: zato sklene sprejeti pomoč 5000 Srbov s 100 kanoni; vsake podpore se je branil cel mesec oktober.

20.—29. Ponovni spopadi in boji. Turki vstrajajo v trdnjavi.

30. novembra. — Generalno bombardiranje Skadra. Granate padajo v mesto in vzročajo požare.

3. decembra. — Premirje podpisano.

8.—12. decembra. — Poveljnik Skadra odkloni vsako naznanilo o premirju in izjavlja, da se bo bojeval dalje.

13.—15. — Turki podvojijo svoje vojne operacije in se borijo vsak dan z oblegovalci.

16. decembra. — Garnizija Skadra je poskusila izpad proti Sv. Ivanu Meduanskemu ali je bila po enodnevnem boju vržena nazaj v svoje pozicije.

21. decembra. — Velik poraz oblegovalcev na Brdcih.

1.—31. januarja 1913. — Vreme je bilo slabo, boleznin in utrujenost na eni in drugi strani. Beležiti je v tem času le posamezne spopade na predstražah.

7. februarja. — Črnogorci so dobili novo srbsko pomoč in pričel je splošen naskok na trdnjavo. Vzamejo utrdbo Bušati.

10. februarja. — Po tridnevem boju zasedejo Črnogorci višine malega Bardanjola; zavzamejo prve postojanke na Tarabošu.

11. februarja. — Črnogorci si osvojijo tudi veliki Bardanjol po hudem boju.

16.—25. februarja. — Okoli 25.000 Srbov pride Črnogorcem na pomoč.

26. februarja do 20. marca. — Nadaljuje se bombardiranje Skadra brez posebnih uspehov.

21.—25. marca. — Avstrija zahteva od Črnogore svoboden odhod civilnega prebivalstva iz Skadra. Črnogorci dovoli v ta namen 3 dni. Poveljnik Skadra ne dovoli odhoda.

28. marca. — Velesile sklenejo pomorsko demonstracijo proti Črnogori, da bi odnehala od obleganja Skadra.

2. aprila. — Črnogorci zavzamejo trdnjavo na Tarabošu.

10. aprila. — Blokada črnogorske obali.

11. aprila. — Srbska vlada ukaže svojim četam odhod izpred Skadra in ustavi udeležbo pri vojnih operacijah Črnogorcev.

21. aprila. — Okoli 30.000 Črnogorcev se bori za Skader v splošnem naskoku. Boj strahovit.

23. aprila. — Skader pade. Črnogorci prikorakajo v mesto.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tisk: »Goriška Tiskarna«, A. Gabrček (odgov. J. Fabčič).
Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorac«.

Prvo primorsko stavbeno in kamnoseško podjetje ALOJZIJ TAVČAR v Dutovliah okraj Sežana

zapriseženi sodni izvedenec

Izvršuje vse potrebne načrte, proračune, cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga razna monumentalna dela.

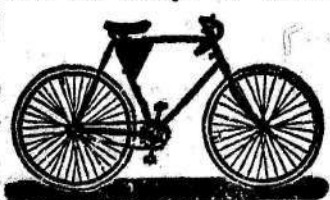
Cene zmerne.

Kupujte samo dvokolesa „Allena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bolidi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original Victoria so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stalnem trgu št. 9. GORICA.

Steckenpferd lilijno mlečnato milo

od tvrdke Bergmann & Co., Tetschen na Lahi
ostane nedotaknjeno prej in slej v svoji učinkovitosti proti pegam in je nezogibno potrebno za umno negovanje kože in lepote. To spričo je pridelano v Lahi, ki nam dohaja vsak dan. Dobiva se po 60 vin. v lekarnah, mirodih in trgovinah s parfumi. Ravno tako izkušana je Hilina krema „Mauve“, ki ohrani damam čudovito nežno roko. Dobiva se v tubah po 70 vin. posoda.

: Iv. Felberbaum - Gorica :

Corso Gius. Verdi 11. — Via Caserma 15.

Za birmo! VELIKA IZBIRA Za birmo!

oblek - srajc - ovratnikov - zavrainic

----- majc - nogavc itd. -----

po zelo nizki ceni.

Filijalka: Via Carducci 17. (Hiša Orzan).

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 78.

Račun poštno hranilnice št. 837.315.

Na obnem zboru dne 28. aprila 1912. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 5%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagateljem so na razpolago hišni hranilniki.

Z zvišanjem obresti hranilnih vlog vsled splošnega podraženja denarja, zvišati so se morale sorazmerno tudi dosedanje 5%, oz. 6% obresti od posojil.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1911. s 6%.

Stanje 31. dec. 1911.: Zadržnikov 1863 z deleži v znesku 70.910 kron. — Hranilne vloge: 1.103.254.98. — Posojila: 1.068.002.—. — Rezervni zaklad: 100.451.56. — Vrednost hiš: 383.538.29.

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

- JORUBIN CASILE -

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s

N. Casile. konfeti Casile

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih cevč (silingo) popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; ečini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. — Škatlja konfeti Casile K 4—.

Jorubin Casile, najboljši protisifilitični in poživljajoči kričastilno sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kostoboli, izhaja, vnetju žlez, polnim madežem, izgubi semen, polucijam, spermatoroi, steriliteti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinove kisline itd. — Steklenica Jorubina Casile K 350.

Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbrizganca Casile K 350. Kdor želi večjih pojasnil, uskovin itd. naj naslovi dopis na lekarno Serravallo za g. Casile Trst, ki poda odgovor z obratno pošto zastoj in z vsa rezervno. Priznani medicinski izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — V Gorici v lekarnah Cristofaletti in Tromba. 6—1

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«.

ODLIKOVANO

MIZARSTVO

: z električnim mehničnim obratom :

ANT. ČERNIGOJ

Gorica, Tržaška cesta št. 18.

Izdeluje: vsa stavbena dela, okna, vrata, podove. Zaloga pohištva omare, mize, postelje, stolice, okvirje, blazine in šuste. Zaloga: Strugarskih in rezbarskih izdelkov.

Glavna zaloga Palma podpetnikov

A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

Zaloga usnja.